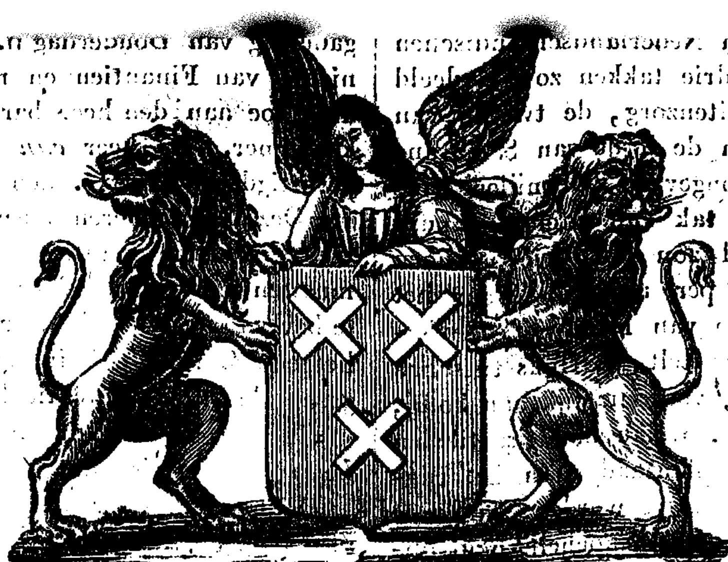
N°. 25. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 26 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Februarij.

Gisteren is er op de Tuilerien, nadat te voren een staf-officier van het leger in Afrika aan het departement van oorlog was afgestapt, in 's Konings kabinet eene bijeenkomst gehouden, waar de maarschalk *Soult*, de heer *Guizot*, de minister van oorlog en de hertogen *van Nemours* en *Aumale* tegenwoordig waren. In deze bijeenkomst moet over de aangelegenheden van Algerie zijn gehandeld, waarheen, naar men zegt, de hertog *van Aumale* nu spoedig zal vertrekken.

— In de zitting der kamer van gedeputeerden heeft de heer *Odillon Barrot* zijn vroeger aangekondigd voorstel gedaan, om de wet op het lager onderwijs, waarover, gelijk men zich herinnert, de heer *Thiers* reeds in de vorige zitting het verslag heeft uitgebragt, te hervatten. De heer *Barrot* heeft zijn voorstel breedvoerig ontwikkeld en op den voorgrond gesteld, dat die belangrijke zaak bij wettelijke bepalingen en geenszins bij ministeriële ordonnantien behoorde te worden geregeld. Naar zijne vaste overtuiging was thans het oogenblik gekomen om de bedoelde wet in overweging te nemen. De minister van onderwijs, het woord opvattende, heeft de meening geopenbaard, dat de hoofden der oppositie geenszins geroepen waren om een dergelijk voorstel te doen; dat de regering zelve de voordragt tot de behandeling wel zou hebben gedaan, maar dat de omstandigheden daartoe nog niet gunstiger waren dan in het vorig jaar, en dat het dus verwondering moest baren dat de hoofden der oppositie niet reeds vroeger met een dergelijk voorstel zijn voor den dag gekomen. De heer *Thiers* heeft zich alstoen mede in de discussie gemengd, en verklaard, dat de aftreding en vervanging van den vorigen minister *Villemain*, hem in het vorige jaar hebben verhinderd, om eene voordragt te doen; dat destijds de staatkundige twisten, en voornamelijk de hevige spanning tusschen de Universiteit en de hooge Fransche geestelijkheid, de beraadslaging niet weinig zouden hebben bemoeijelijkt; dat die zwarigheden uit den weg zijn geruimd, en dat hij zich alzoo geroepen gevoelde, om den heer *Barrot* te ondersteunen. Daarna was het woord aan den heer *Guizot*. Hij betoogde, dat de bewindslieden geenszins terugdeinsden voor de zwarigheden, welke zich in deze zaak konden opdoen, en dat zij, in een tegenovergesteld geval, de wet hadden kunnen intrekken. Doch de minister oordeelde, dat het ware oogenblik nog niet gekomen is, om dit onderwerp te behandelen. Nog woelen daartoe te menigvuldige driften. Het ware beter, kalmer tijden af te wachten.

Ten slotte werd het voorstel in omvrage gebragt, en, met eene meerderheid van 211 tegen 144 stemmen, verworpen.

— Gelijk men weet had de oude onlangs overledene hertog van Modena altijd geweigerd het fransche gouvernement te erkennen. Thans verzekert men dat er diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en Modena zullen aangeknoopt worden. De prins *van Metternich* zou het Modeensch bestuur tot dien stap hebben bewogen.

— Met de jongste Madridsche brieven verneemt men, dat de heer *Pena Aguayo* tot minister van finantien benoemd is. Hij is onder het vorige ministerie steeds lid der commissie van het budget geweest, en heeft langen tijd onder de bevelen van den heer *Mon* gearbeid.

In de kamer hebben den 16den de aangekondigde interpellatien nopens de benoeming van den generaal *Narvaez*, tot opperbevelhebber van het leger, plaats gehad. De voorzitter van den raad heeft geantwoord, dat die waardigheid niet ten bezware der schatkist, en ook niets dan een eeretitel was, en dat, zoo hij zich aan het hoofd van het leger plaatste, dit zou moeten zijn alleen op last van den minister van oorlog, van wien hij bevelen had te ontvangen. De minderheid der kamer heeft zich met deze verklaring vereenigd.

— De indische en chinesche brievenmaal, over Marseille naar Londen gaande, is gisteren avond Parijs gepasseerd. Zij brengt de nadere bijzonderheden over nopens den slag of de gevechten die tusschen de Engelschen en de Sikhs hebben plaats gehad. De strijd is zeer bloedig geweest en de overwinning van het engelsche leger, dat door den gouverneur-generaal sir *H. Hardinge* in persoon werd geleid, duur betaald geworden. Meer dan 10,000 man zouden op het slagveld gebleven zijn, waaronder 2000 Engelschen. Er zouden meer dan 100 engelsche officieren gesneuveld zijn, en onder deze bevonden zich de generaal sir *Robert Sale* en nog een generaal-majoor. Bij het vertrek van den koerier trok het engelsche leger tegen Lahore op; het zou echter op den weg een groot gedeelte zijner artillerie hebben moeten achterlaten.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 123,20; 3 pCt. 84,75; Rom. L. 100$^{7}/_{8}$.

ENGELAND.

LONDEN, den 21sten Februarij.

Zijne Exc. de baron *Dedel*, Nederlandsch gezant aan het Engelsche Hof, is laatstleden Woensdag van 's Gravenhage in deze hoofdstad aangekomen, en heeft gisteren aan het bureau van buitenlandsche zaken eene zamenkomst met lord *Aberdeen* gehad.

— Donderdag zijn in het Lagerhuis de beraadslagingen over de graanwetten hervat, en gisteren voortgezet, alweder zonder ten einde te komen, naardien zij toen andermaal tot Maandag zijn geadjourneerd. Aan beschuldigingen tegen de Ministers, wegens de verandering hunner vroegere zienswijze en gedragslijn, heeft het weder niet ontbroken, terwijl zij door verscheiden voorstanders van de afschaffing der graanwetten, onderanderen door den heer *T. Duncombe*, met vuur zijn verdedigd. Sommigen der bestrijders, tot welke de heer *C. Bruce* behoorde, wederspraken de stelling, dat de aanneming der ministeriële voorstellen een einde aan de bewegingen maken zou. Integendeel, eene meer gevaarlijke, moeijelijker te beteugelen beweging, zou dan, huns inziens, ontstaan. Door de inwilliging van sommiger wenschen aangemoedigd, zou het geroep om de afschaffing der tienden en om die der Gevestigde Kerk, en tegen de artistocratie, de regten van eerstgeboorte, en de noodige uitgaven voor de Monarchie opgaan.

— Ten gevolge van den onzekeren toestand, waarin Engeland zich tegenover de Vereenigde Staten bevindt, is te Woolwich bevel ontvangen om meer dan 300 stukken geschut gereed te houden, ten einde de stoombooten en andere oorlogsvaartuigen te kunnen wapenen, die zich op de kusten en in de rivieren van Kanada, zoowel als op de meeren, door welken die kolonie van de Vereenigde Staten wordt gescheiden, zullen stationeren.

— Een der reusachtige kunstwerken bij de Engelsche spoorwegen zal de viaduct zijn, die men over de Tweed wil leggen, voor den spoorweg van Berwick naar Newcastle, hij zal uit 128 bogen bestaan. Die van de brug, ten getale van 11, zullen 66 voet spanning krijgen; de bogen van den daaroverheen gebouwden viaduct zullen slechts 25 voet strekking hebben. De onkosten, welke deze kolossale onderneming veroorzaakt, worden geraamd op £ 200,000 (ruim ƒ 2,400,000).

— Het huis der heeren *Stockdale* te Liverpool, die als de grootste zeepzieders in Engeland worden aangemerkt, heeft zich laatstleden Woensdag in staat van faillissement verklaard. Men zegt dat de schulden dier firma niet minder dan ongeveer tweemaal honderdduizend ponden sterling beloopen.

— Hier te lande tracht men van de Nederlandsch-Indische Regering concessie en van het publiek deelneming te verkrijgen,

tot aan het aanleggen van eenen grooten Nederlandsch-Indischen spoorweg, op het eiland Java, die in drie takken zou verdeeld worden, de eerste van Batavia naar Buitenzorg, de tweede van Batavia naar Anjer en Straat Sunda, en de derde van Samarang naar S[illegible]o en Y[illegible], [illegible]ntlijk ongeveer 200 mijlen wegs vormende. Later dacht men ook eenen tak van Samarang naar Soerabaya aan te leggen. Het kapitaal zou uit drie millioen ponden sterling bestaan, à tien pond per aandeel. Daar het eiland Java een der vruchtbaarste oorden van Indie is, eene bevolking van ongeveer zeven millioen zielen telt, jaarlijks tusschen de vier en vijf millioen ponden sterling, voornamelijk aan koffij, suiker, rijst, indigo en peper, uitvoert, welke handelsartikelen in verbazend groote hoeveelheden uit de plantaadjen in het Binnenland naar Batavia en Samarang overgebragt worden, en geene van de bovenvermelde linien eenige technische moeijelijkheid oplevert, stelt men zich van deze onderneming de meest gewenschte gevolgen voor.

— Gisteren waren de 3 pCt. gec. $96^1/_8$; Spanje $27^7/_8$; Ned. $2^1/_2$ pCt. $59^1/_4$; 4 pCt. $95^1/_4$.

BELGIE.

BRUSSEL, den 24sten Februarij.

De *Moniteur* behelst een koninklijk besluit, waarbij de minister van justitie, aangezien de ziekte van den minister van oorlog, met het interim van diens departement wordt belast.

— De Luiksche dagbladen behelzen een brief door de kamer van koophandel te Luik aan den minister van buitenlandsche zaken gerigt, waarin zij zich sterk beklaagt over de nadeelen ten gevolge van den tegenwoordigen staat der handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Belgie, en eene reductie vraagt op de verhoogde regten van invoer, als eene behoefte voor het land en voor den uitvoer der belgische producten.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Februarij.

In eene buitengewone vergadering der provinciale staten van dit gewest, eergisteren gehouden, zijn geïnstalleerd geworden de nieuw benoemde leden Jhr. Mr. *E. J. C. M. de Kuyper*, van wege de ridderschap, en de heeren *J. F. van der Heyden* en Jhr. *A. F. de Grez*, als vertegenwoordigers van den landelijken stand; voorts is in deze vergadering benoemd als lid van gedeputeerde staten, in plaats van Jhr. *A. J. J. C. de Voocht*, Jhr. *J. F.* Ridder *de van der Schueren*. Al verder is overgegaan tot het opmaken der voordragt aan Z. M. den Koning, ter benoeming van eenen raadsheer bij het provinciaal geregtshof van Noord-Braband, in plaats van wijlen den Ed. Gr. Achtb. heer Mr. *L. W. E. van Heurn*; en zijn op deze voordragt geplaatst de heeren Mr. *F. J. Jespers*, procureur, Mr. *J. Mastboom*, regter-plaatsvervanger, en Mr. *P. Gouverneur*, procureur, allen bij de regtbank te Breda.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, waar Hunne Exc. de Ministers van Finantien, van Koloniën en van de Hervormde Eeredienst tegenwoordig waren, zijn ontvangen vijf adressen van personen, die verzoeken in aanmerking te komen bij de benoeming in het collegie van raden en generaalmeesteren der munt. Die adressen zijn van de heeren mr. *T. C. A. C. Reigersman*, advocaat en regter-plaatsvervanger te Arnhem, en essayeur van het kantoor van waarborg op de gouden en zilveren werken; *A. G. W. van Riemsdijk*, agent van de schatkist te Maastricht; *W. Valckenaar*, gepensionneerd kapitein der genie; *A. van Hoboken*, controleur van het kantoor van waarborg te Zwolle, en *J. L. Sterk*, laatst provinciaal-inspecteur der registratie in Noord-Braband. — De namen dezer adressanten zullen worden geplaatst op de lijst, welke ten deze zal worden gedrukt.

Nog is ontvangen een adres van landbouwers en veehouders uit het kanton Appingadam, die bedenkingen in het midden brengen tegen de opheffing van het fonds voor den landbouw. — Verzending naar de Commissie.

De Voorzitter geeft kennis dat tot rapporteurs nopens de herziening van het reglement van orde benoemd zijn de heeren *Boreel, Strens, Nederburg, Star-Busman* en *Modderman*.

De Commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit: 1°. bij monde van den heer *Jongsma*, op 17 verzoekschriften betrekkelijk het veefonds, en 2°. bij monde van den heer *Strens*, op onderscheiden adressen, betrekkelijk de voorwaardelijke verhooging van regten. — De verzoekschriften worden ter griffie nedergelegd en tot het drukken van het verslag besloten, en de adressen ter griffie gedeponeerd.

Daarna is het woord aan den heer *van Dam van Isselt*, die zich aldus uitlaat:

»*Edel Mogende Heeren*, na den woordenstrijd, die in de Vergadering van Donderdag ll. gerezen was tusschen Z. Exc. den Minister van Finantien en mij, vertrouwde ik mijne belangen ten deze toe aan den heer baron *Nahuys*, lid van de Algemeene Rekenkamer. De heer *van Hall* had zijnerzijds daartoe zijne keus gevestigd op Z. Exc. den heer luitenant-generaal *Trip*.

»Deze beide heeren meenden, om het regelen en vaststellen van meer ernstige punten, zoo mogelijk, voor te komen, dat zij moesten beproeven of er geene termen bestonden om de partijen te bevredigen, daar de heer *van Hall* reeds dadelijk had herhaald, hetgene Z. Exc. ook in de Vergadering had gezegd, dat bij hem geene de minste intentie had bestaan mij te beleedigen.

»In den namiddag van Zaturdag gaven de heeren *Trip* en *Nahuys* mij kennis, dat de heer *van Hall* bereid was te verklaren:

»Dat hij nimmer zou aarselen verschooning te vragen, indien »hij ooit onwillekeurig iemand beleedigd mogt hebben; dat hij »zich echter in deze geheel vrij kende van alle beleediging of »van beleedigende bedoelingen, gelijk hij zulks reeds dadelijk in »de kamer verklaard had, toen hij uit het antwoord van den »heer *van Dam* aan den President ontwaarde, dat deze zijne »woorden had opgevat, als of hij hem van laster had beschul»digd; dat hij dus alsnog kon verklaren, dat hij geene de minste »intentie heeft gehad, den heer *van Dam van Isselt* te belee»digen door de door hem gebezigde uitdrukking; dat hij bedoeld »heeft, dat hij den persoon, die buiten de Kamer die zaak »aan den heer *van Dam* mogt hebben medegedeeld, zou beschou»wen als een lasteraar."

»Nadat de heer luitenant-generaal *Trip*, zoowel als de heer *Nahuys*, mij de plegtige verzekering hadden gegeven, dat zij van oordeel waren, dat ik met die verklaring genoegen kon nemen, gaf ik mijne toestemming die verklaring van den heer *van Hall* te ontvangen, ten huize van den heer *Nahuys*, in tegenwoordigheid van den President en van eenige leden dezer Vergadering, het willende overlaten aan de beslissing van mijne geachte ambtgenooten, of ik mij met de verklaring des heeren *van Hall* kon tevreden stellen.

»Des namiddags ten vier ure begaf ik mij naar de woning van den heer *Nahuys*, en had de eer aldaar aan te treffen de heeren *van Hall*, *Trip*, *Bruce*, *Gevers van Endegeest*, *Verwey-Méjan*, *Telting*, *van Goltstein* en *de Man*.

»Nadat de heer *van Hall* de bovenvermelde verklaring had voorgelezen, en nadat de heeren *Trip* en *Nahuys* hadden verklaard, dat door geene der partijen eenige demarche was gedaan, strijdig met de beginselen van eer, nam ik de vrijheid van mijne geachte ambtgenooten af te vragen, of zij meenden, dat ik mij met die verklaring mogt tevreden stellen? er bijvoegende, dat ik mijne beslissing ten deze had afhankelijk gemaakt van hunne meening, en dat ik mij het regt had voorbehouden, de verklaring van den heer *van Hall* openbaar te mogen maken.

»De President dezer vergadering, na de meening van de heeren *Trip* en *Nahuys* vernomen te hebben, verklaarde, even als mijne vijf overige medeleden, dat zij met die meening van genoemde heeren instemden, en dat zij geloofden, dat ik mij met de gegeven verklaring behoorde tevreden te stellen.

»Nadat de heer *van Hall* zijne toestemming had gegeven tot de openbaarmaking van de door hem gegeven verklaring, heb ik ook mijnerzijds niet geaarzeld te verklaren, dat ik alsnu de zaak wilde beschouwen als afgedaan, en hebben wij elkanderen daarop de hand ter verzoening toegereikt.

»Van de mij gegevene vrijheid gebruik makende, heb ik gemeend, dat de meest gepaste wijze om die verklaring openbaar te maken, daarin zou bestaan, dat ik in deze Vergadering verslag deed van het voorgevallene.

»Hieraan, Edel Mogende Heeren, heb ik met de meest mogelijke naauwkeurigheid voldaan.

»Het zij mij vergund te besluiten met den hartelijken wensch, dat gij allen van hetzelfde gevoelen moogt zijn, als de door mij opgenoemde medeleden.

»Mogten echter een of meerdere van UEdel Mog. mijn gehouden gedrag in deze niet goedkeuren, dan stel ik genoeg vertrouwen in het karakter mijner geachte medeafgevaardigden, om mij overtuigd te houden, dat zij mij hunne bezwaren met rondborstigheid zullen mededeelen."

Z. Exc. de Minister van Finantien heeft daarop het woord genomen en gezegd:

»*Edel Mogende Heeren*, ik heb geen ogenblik geaarzeld, om aan den geachten vorigen spreker de gevraagde magtiging tot openbaarmaking te verleenen. Wat Z. E. M. daaromtrent heeft medegedeeld, is volkomen overeenkomstig met het werkelijk gebeurde. Ik verheug mij des te meer over deze openbaarmaking en zeg den spreker daarvoor dank, omdat daardoor ook buiten deze vergadering

zullen voorgekomen zijn alle eenzijdige voorstellingen, welke men reeds zoo verre heeft durven uitbreiden, dat men het votum van U. E. M. over een ontwerp van wet in verband heeft durven brengen met een persoonlijk incident.

»Voor het overige zal ik vooralsnog mij wederhouden van eenige meening te uiten omtrent het vraagpunt, of ik, na dat votum, al dan niet aan het hoofd van het Departement van Finantien zal kunnen blijven. Daaromtrent zal ik niet vooruitloopen de beschouwingen van het geëerbiedigd Hoofd van den Staat en zal men mij ook wel willen veroorlooven mijne eigene rijpe overweging voor te behouden."

Daarna wordt de Vergadering gescheiden.

— Men verwacht, dat in de Tweede Kamer spoedig met de behandeling van verschillende aanhangige wets-ontwerpen zal worden voortgegaan. Onderanderen ziet men weldra de voorloopige verslagen der Centrale Afdeeling te gemoet over de ontwerpen van wet betrekkelijk de burgerlijke pensioenen en nopens de buitengewone bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid.

Nopens het eerste dezer ontwerpen, heeft de centrale afdeeling reeds haar voorloopig verslag uitgebragt. De algemeene daarin opgenomen beschouwingen komen hierop neêr.

In alle afdeelingen is de vraag behandeld: of in het algemeen op den Staat de verpligting rust, om, onder zekere bepalingen te voorzien in het pensioen van aftredende ambtenaren?

Enkele leden hebben de opmerking gemaakt, dat de Regering zich, met betrekking tot de beantwoording dier vraag, niet altijd scheen gelijk te blijven. Zij hebben, ten betooge daarvan, gewezen op de memorie van toelichting bij dit ontwerp gevoegd, en gemeend, dat, terwijl op bl. 1 van dat stuk het bestaan van zoodanige verpligting scheen te worden erkend, daarentegen op bl. 3 die verpligting werd gezegd voor verschillende beschouwing vatbaar te wezen.

Wat betreft de vraag zelve, zoo heeft de groote meerderheid der leden verklaard, in 't algemeen geene op den Staat rustende verpligting tot het verleenen van pensioen te kunnen aannemen, indien men namelijk *verpligting* verstond in dien zin, dat een *regt* van de zijde der ambtenaren daar tegenover zoude staan. Zoodanige regten en verpligtingen, meende men, zouden alleen kunnen voortvloeijen uit overeenkomst, bij de benoeming of ook later getroffen, waarbij de Staat zich uitdrukkelijk mogt hebben verbonden, om ook dan nog te betalen, wanneer de ambtenaren zouden hebben opgehouden diensten te præsteren.

Ofschoon derhalve de groote meerderheid geenerlei verpligting van den Staat in den zoo even bedoelden zin konde erkennen, zoo waren toch 33 leden van oordeel, dat het verleenen van pensioen niet moest beschouwd worden als eene loutere *gunst* alleen in het belang van den aftredenden ambtenaar verleend, gelijk enkelen meenden, maar dat het welbegrepen belang van den Staat zelven, om onderscheidene redenen, vorderde, dat van staatswege en zelfs, des noods, ten koste van den Staat, voorzien wierd in het lot van ambtenaren, door ouderdom of gebreken ongeschikt geworden, om langer in dienst van den Staat te blijven.

Men wilde dit echter niet zóó hebben verstaan, als of men zoude meenen dat in het lot der aftredende ambtenaren niet zoude *mogen* worden voorzien, of althans niet zoude *behooren* te worden voorzien, dan uitsluitend en alleen ten koste van den Staat, integendeel. het vorderen van bijdragen van de ambtenaren zelven, ten einde den Staat den last der voorziening te helpen dragen, meende men, dat met het aangegeven denkbeeld zeer wel was overeen te brengen. Het *regt* toch van den Staat, om, bij de benoeming, het betalen der bijdrage tot voorwaarde te stellen dier benoeming, scheen redelijkerwijze niet te kunnen worden betwijfeld. En voor het doel, hetwelk de Staat zich in zijn eigen welbegrepen belang met de pensionnering voorstelde, was het onverschillig of die pensionnering geheel geschiedde ten koste van den Staat, dan wel gedeeltelijk uit de verstrekte bijdragen van den ambtenaar zelven; men had hier alleen daarop te letten, dat de bijdragen van laatstgenoemde gevorderd, niet te hoog wierden gesteld, zoowel uit een oogpunt van billijkheid, als ook ten einde de wedden niet in die mate te besnoeijen, dat het moeijelijk zoude worden daarvoor geschikte ambtenaren te bekomen.

Slechts door zeer weinige leden is het dan ook als een gebrek in het ontwerp aangemerkt, dat het beginsel van *pensionneren ten koste van den Staat* daarin niet geheel en zuiver was volgehouden, en dat daarmede een stelsel van *verpligte* bijdragen was verbonden. De groote meerderheid vereenigde zich met het gewijzigde beginsel, aan het ontwerp tot grondslag gelegd, dat is, pensionneren des noods ten koste van den Staat, maar verpligte bijdragen van de zijde der ambtenaren.

Een tweede punt, dat mede in alle Afdeelingen is ter sprake geweest, was de vraag, of niet bij ditzelfde ontwerp, of althans gelijktijdig met hetzelve, ook de regeling der militaire en kerkelijke pensioenen had hehooren te zijn voorgedragen.

Wat betreft de militaire pensioenen, zoo heeft men zich herinnerd, dat reeds in de zitting van 1841—1842, bij de *beantwoording der aanmerkingen vervat in de processen-verbaal der Afdeelingen wegens het gewijzigd nieuw ontwerp van wet op de burgerlijke pensioenen*, de Regering zich met zoo vele woorden «bereid had verklaard, om, nadat het aanhangig ontwerp zou «aangenomen zijn, in de eerstvolgende zitting van de Staten-«Generaal een ontwerp van wet tot regeling van het bedrag der «militaire pensioenen aan te bieden;" alsmede dat, bij de openbare discussiën over hetzelde ontwerp, door den toenmaligen Minister van Financiën de meest plegtige en stellige beloften daartoe was afgelegd. (Zie *Staats Courant*, van 23 Junij 1842, n°. 146.) Die stellige belofte was daarbij, wel is waar, verbonden aan de voorwaarde van aanneming van het toen aanhangig ontwerp, maar zoo veel bleek dan toch uit die belofte, dat, ook naar het oordeel der Regering, de grondwet geen bezwaar tegen het regelen der militaire pensioenen bij de wet opleverde, alsmede dat de zaak welligt moeijelijk, maar toch geenszins onmogelijk was. Ten einde nu die moeijelijkheden te boven te komen, meende men, dat een tijdsverloop van ongeveer drie jaren meer dan voldoende was geweest. En ten einde te doen uitkomen, van een groot geldelijk belang deze zaak voor den Staat was, merkte men op, dat meer dan de helft van het bedrag der op de Staatsbegrooting uitgetrokken pensioenen tot de militaire pensioenen behooren, Men had zich daarom verwonderd, dat de tegenwoordige voordragt zich uitsluitend bepaalde tot de burgerlijke pensioenen, en dat ook de memorie van toelichting niet alleen geenerlei toezegging bevatte omtrent de regeling der militaire pensioenen bij de wet, maar zelfs omtrent dat punt het diepste stilzwijgen bewaarde. Niet minder dan 39 leden hebben dan ook hun stellig verlangen te kennen gegeven, dat bij de Regering met den meesten ernst op de regeling der militaire pensioenen bij de wet zou worden aangedrongen.

Veel minder eenstemmigheid bestond bij de leden omtrent de kerkelijke pensioenen. Het getal dergenen, die er bepaaldelijk op aandrongen, dat ook deze bij de wet zouden worden geregeld, was betrekkelijk gering. Zelfs hebben sommigen hunnen wensch te kennen gegeven, dat dit in onderscheidene opzigten zoo netelig onderwerp, niet tot een onderwerp van wettelijke regeling mogt worden gemaakt, en verklaarden genoegen te kunnen nemen met hetgeen ten dezen opzigte door de Regering in hare memorie van beantwoording betreffende het in de zitting van 1841—1842 ingediende ontwerp van wet op de burgerlijke pensioenen was gezegd.

Blijkens het verslag dierzelfde afdeeling over het ontwerp betreffende de bijdrage aan de Maatschappij van weldadigheid, hebben 45 leden aan het onderzoek deelgenomen, en is het ontwerp over het algemeen niet ongunstig beoordeeld.

— De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich gisteren bezig gehouden met het onderzoek van het voorstel tot herziening van het reglement van orde der kamer.

— De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn opgeroepen om te vergaderen op Maandag den 2den Maart aanstaande.

— Bij besluit van 13 Februarij jl., n°. 4, heeft Zijne Majesteit aan mr. *E. G. Lagemans*, hoofd-redacteur der Nederlandsche *Staats-Courant*, verleend den titel van Referendaris.

— Bij besluit van 14 Februarij, n°. 90, heeft Zijne Majesteit den heer dr. *J. A. Mulder*, lector in de heel- en vroedkunde aan de hoogeschool te Utrecht, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de faculteit van geneeskunde bij gezegde hoogeschool.

— Bij besluit van Z. M. van 19 dezer, zijn benoemd tot regtersplaatsvervangers in de arrondissements-regtbank te 's Hertogenbosch, jhr. mr. *E. J. C. M. de Kuyper* en mr. *G. J. Mounier*, beiden advocaten aldaar.

— Op goede gronden wordt verzekerd dat, op een in der tijd door de heeren *van der Heyden*, *Haverkamp*, *Graadt van Roggen* en *G. C. Rombouts* te Nijmegen, in vereeniging met anderen, aan den Koning gedaan verzoek, door Hoogstdenzelve magtiging is verleend op de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Finantien, om bij wege van regtstreeksche concessie te voorzien in den aanleg en exploitatie van eenen spoorweg van Arnhem over Nijmegen en Grave naar 's Hertogenbosch.

— Ll. Zaturdag is te Rotterdam de eerste algemeene vergadering der Koninklijke Nederlandsche IJachtclub, onder het voorzitterschap van Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden gehouden geworden, en zijn toen tot leden van den raad benoemd, de heeren *P. H. Tromp*, als vice-president, *Q. R. M. Ver Huell*, *J. Hudig*, *J. R. Eck*, *J. J. van Overzee*, *J. van Hoboken* en *J. van Vollenhoven*, allen te Rotterdam, en *A. Huidecoper*, te Amsterdam. Na den afloop is er een prachtig diner gehouden hetwelk HH. KK. HH. de Kroonprins en de Prinsen *Alexander* en *Hendrik* met hunne tegenwoordigheid hebben vereerd.

— Gisteren heeft de Hooge Raad, kamer van strafzaken, uitspraak gedaan in de zaak van *J. D. G. F. P. van den Steen van Walestein.* Deze was, bij arrest van het Provinciaal Hof in Utrecht, van 30 December ll., ontslagen van alle regtsvervolging en in vrijheid gesteld, omdat de bewezene feiten, betrekkelijk een gehouden tweegevecht, niet in de termen onzer strafwet zouden vallen. Van dit arrest is de procureur-generaal bij het hof gekomen in cassatie. De hooge Raad heeft, overeenkomstig de vroeger aangenomene jurisprudentie, en overeenkomstig de conclusien van het O. M. bij dit collegie, den gerequireerde schuldig verklaard aan het moedwillig en met voorbedachten rade toebrengen eener verwonding, die eene ziekte of beletsel van meer dan 20 dagen heeft veroorzaakt, en hem te dier zake veroordeeld, aangezien er favorabele omstandigheden aanwezig waren, tot eene correctionnele gevangenis van een jaar.

— Naar men verneemt, is de heer *A. van Bevervoorde*, schrijver en uitgever van het weekblad *Asmodée*, in hooger beroep gekomen van het vonnis der arrondissements-regtbank te 's Hage, van den 19den dezer, waarbij hij, ter zake van laster, begaan in een bij dat weekblad gevoegd geschrift, getiteld: *Un chapitre d'un livre à faire, etc.*, is veroordeeld.

— Zaturdag ll. had te Rotterdam een droevig ongeluk plaats. Een os, die door twee slagersknechts van de stads-waag naar

de slagtplaats teruggevoerd werd, rukte zich, niet ver van de Delftschepoort, nabij het wedde, waar men hem had laten drinken, van zijne geleiders los, stiet, in zijne vaart, een ruim dertienjarigen jongeling, zoon van een geacht ingezeten, met een der hoornen in de borst en wierp hem ter aarde. De wonden, zoo in de borst als aan het hoofd ontvangen, waren zoo vreeselijk dat, niettegenstaande alle mogelijke heelkundige hulp onverwijld is aangewend, de lijder gisteren avond is bezweken.

— De voorgenomene jagt op het roofdier, 't welk sedert eenige weken zich in de streken van Castricum, Heilo, Egmond, enz. schijnt op te houden, en aldaar meer dan twee honderd schapen gedood heeft, heeft Maandag ll. ondanks het min gunstig weder, plaats gehad. Aan dezelve hebben ruim 70 jagers, bijgestaan door een nog grooter aantal drijvers, deel genomen, onder het bestuur van de heeren *Verster*, Jhr. *L. Boreel* en *Sandenbergh Matthiessen*, hoofdbeambten bij de houtvesterij. De geheele duinstreek ten westen van den straatweg tot aan zee, van Castricum tot Egmond en vervolgens tot Bergen, is onderzocht, en men heeft het vermoedelijke spoor van het dier ook bij deze gelegenheid gevonden, doch niet het dier zelf.

— Uit Zierikzee schrijft men:

» De tooneelen van inbraak, diefstal en plundering, ruim twee maanden geleden des nachts op eenige hofsteden in het 4de district dezer provincie door gewapende benden gepleegd, hebben zich tot heden niet herhaald; uitgezonderd nog eene enkele poging tot diefstal op eene tot de gemeente Aardenburg behoorende hofstede; en meerdere gerustheid bij de inwoners heeft thans hun vroegeren angst en onrust vervangen.

» Door de zorg der plaatselijke besturen zijn in alle gemeenten, waar geene militaire bezetting is, veiligheids-wachten van burgers zamengesteld, patrouilles daarvan doorkruisen 's nachts met geladen geweren de straten en omstreken."

— Zondag avond ll. is te Amsterdam in den hoogen ouderdom van nagenoeg 78 jaren overleden, de heer *Carl Anthonij Fodor*, lid van het Koninklijk Nederlandsch Instituut en van onderscheidene Genootschappen. Een man, niet alleen wegens zijn uitstekend Muzijkaal talent, vooral in de behandeling van de Forte-Piano, jaren lang ten hoogste geroemd, maar ook wegens zijn braaf en minzaam karakter algemeen geacht en wel gezien. Vijf en twintig jaren lang heeft hij bij de Maatschappij *Felix Meritis* de plaats van Orchestmeester bekleed, en bij het Genootschap *Eruditio Musica*, hetwelk hem onder deszelfs oprigters telde, heeft hij diezelfde plaats insgelijks lang vervuld. Op reeds vergevorderde jaren wijdde hij ook zijnen tijd en zijne gaven aan den Amsterdamschen Schouwburg, voor welken hij het Zangspel *Numa* componeerde. Bij de daarstelling van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letteren en Schoone Kunsten, zag hij zich ter regtmatige erkenning zijner verdiensten, al dadelijk onder de eerste benoeming van leden voor dit aanzienlijk ligchaam begrepen. De overledene was te Venlo in 1771 geboren.

— Uit Gorinchem wordt geschreven dat in het naburige Meerkerk, zeker landbouwer *J. van Genderen*, dezer dagen bij het opruimen van de mest uit het varkenskot, eerst één en vervolgens verscheidene oude dukatons vond. Bij het verder onderzoek bespeurde hij dat het varken eenen steen had losgemaakt, en het daardoor veroorzaakte gat alsnu nader onderzoekende, werden nog onderscheidene van die geldstukken gevonden, zoodat de geheele gevonden schat omtrent 100 dukatons bedraagt.

— Blijkens het maandelijksch berigt in de *Staats-Courant* is de middelprijs der inlandsche granen van 20 Januarij tot 19 Februarij jl. geweest als volgt: Tarwe *f* $10.09\frac{1}{2}$; Rogge *f* 8.73; Boekweit *f* 8.11; Gerst *f* $5.38\frac{1}{2}$; Haver *f* $3.38\frac{1}{2}$; Ongepelde spelt *f* 3.48. Dien ten gevolge zullen de regten zijn gedurende de maand Maart bij den invoer, per mud: Tarwe en gepelde spelt 25 c.; Rogge en Boekweit 15 c.; Gerst en Mout 10 c.; Haver en ongepelde spelt 05 c.; en bij den uitvoer: Tarwe en gepelde spelt 50 c.; Rogge en Boekweit 30 c.; Gerst en Mout 25 c.; Haver en ongepelde spelt *vrij*.

WELDADIGE LOTERIJ ZONDER NIETEN.

De ondergeteekenden, zich wederom even als in vorige jaren hebbende mogen belast zien, met de *verloting* ten behoeve van het fonds der *Maatschappij tot leniging en opbeuring der behoeftigen, door het verschaffen van werk*, alhier gevestigd, achten het zich ten pligt en tot een bijzonder genoegen, bij dezen aan hare geëerde Stadgenooten, en vooral aan de Dames, haren welgemeenden dank te betuigen, voor de zoo aanzienlijke bijdragen door hunEd. tot dat einde aangemaakt, en tot opluistering der bedoelde Loterij ten geschenke gegeven, zoomede voor de ruime deelname aan dezelve; ten gevolge waarvan zij zich in staat zagen gesteld het aanzienlijk bedrag van 731 loten à *f* 1.00 ieder, te plaatsen, en alzoo eene aanmerkelijke som als zuiver provenu aan het Bestuur der betrokken steeds zoo heilrijk werkende Maatschappij te kunnen ter hand stellen.

BREDA, 23 Februarij 1846.

PELS RIJCKEN, geb. Baronnesse VAN HEECKEREN.

DE GREZ, geb. DE ROY.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 23 Februarij.

In TARWE weinig omgegaan, nieuwe Inlandsche in de bijsoorten slap en lager afgegeven, 128 ℔ bonte Poolsche *f* 365; 128 ℔ roode Galicische *f* 335; 117 ℔ nieuwe Vriesche aan de Zaan *f* 250.

Van ROGGE alleen verkocht: 121 ℔ Stettin bij gerijf *f* 280.

GARST iets lager afgegeven, 111 ℔ jarige Deensche *f* 176.

HAVER zonder handel.

BOEKWEIT in een doen, 120 ℔ Amersfoortsche *f* 280; 117 ℔ jarige Fransche *f* 213.

KOOLZAAD dadelijk in een doen, op levering 1 P. vl. lager verkocht, oud Cromhorn 56 P. vl.; Fransch 61 P. vl.; op 9 vat olie in Sept. en Oct. $58\frac{1}{2}$ P. vl.

LIJNZAAD in een doen, 108, 109 ℔ Riga *f* 270; 105, 106 ℔ dito *f* 250; 113 ℔ Odessa *f* 310; 112, 113 ℔ Tangarok *f* 310.

RAAPOLIE met minder geanimeerde koopers, op 6/w. *f* $36\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $35\frac{3}{4}$; 1°. Mei *f* $34\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; Sept. *f* 34, $33\frac{3}{4}$; Oct. 34; Nov. en Dec. *f* $34\frac{1}{4}$, 34.

LIJNOLIE in een doen, op 6/w. *f* $28\frac{1}{4}$; Vlieg. *f* $27\frac{1}{4}$, $27\frac{1}{2}$; 1°. April en Mei *f* 28; Sept. 29, $28\frac{3}{4}$.

HENNEPOLIE op 6/w. *f* $30\frac{3}{4}$; Vlieg. *f* $29\frac{3}{4}$.

RAAPKOEKEN de 1000 stuks *f* 74 à *f* 78. — LIJNKOEKEN de 100 stuks *f* $9\frac{1}{2}$ à *f* 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 24. FEBRUARIJ 1846.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f* 9,80 tot *f* 11,20.
Het dito dito Rogge	» » 8,10 » » 8,30.
Het dito dito Boekweit	» » 0,09 » » 8,10.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,18.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,18.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,28.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,38.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,36.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,18.
Een dito pond Boter	» 0,74.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	» 5,90.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,60.
Het 1000 Doof Hout	» 2,15.
De kar Spaanders	» 3,30.
De » Struiken	» 3,25.
De 100 Mutsaard	» 3,00.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (24 *Februarij*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{3}{4}$; 3 pCt. $73\frac{1}{16}$; 4 pCt. $95\frac{3}{4}$; Handelm. $164\frac{3}{8}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $95\frac{3}{4}$; Aand. Rijn Spoorweg 114; Spanje 5 pCt. $21\frac{9}{16}$; 3 pCt. $39\frac{3}{4}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $32\frac{7}{8}$; Ardoins Coupon 22; Portugezen 3 pCt. te Lond. $61\frac{3}{16}$; 4 pCt. $60\frac{1}{4}$; Binnenl. 5 pCt. $65\frac{1}{2}$; Rusland $105\frac{7}{8}$; Idem 1828—29 $105\frac{1}{8}$; Certif. 1831—33 $97\frac{5}{8}$; 4 pCt. bij *Hope* $90\frac{7}{8}$; Id. bij *Stiegl.* $89\frac{5}{8}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $72\frac{1}{8}$; Amerika Bankactiën $5\frac{1}{16}$; Brazilie 88; Poolsche Loten $145\frac{1}{2}$; Peru $21\frac{1}{4}$; Mexiko $30\frac{3}{4}$; Grenada 24.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.